

Brisling

KYST OG FJORD

Brisling – *Sprattus sprattus* – Sprat

Familie: Clupeidae

Maks størrelse: 19,5 cm og 54 gram

Levetid: Sjelden mer enn 4–5 år

Leveområde: Fra Svartehavet til Finnmark; i kyst- og fjordområdene langs kysten av Norge, men sjelden nord for Helgeland. De viktigste områdene er Østersjøen, Skagerrak–Kattegat og Nordsjøen.

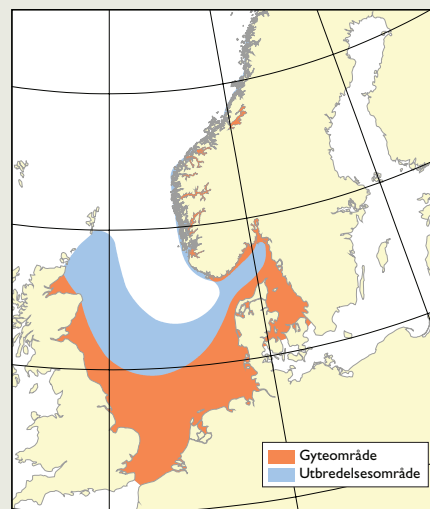
Hovedgyteområde: I våre nærområder gyter brislingen pelagisk i Nordsjøen, Skagerrak–Kattegat og i fjordene.

Gytetidspunkt: Lang gytesesong. Den viktigste perioden i våre farvann er mai–juni.

Ernæring: Brislingen er planktonspiser med små krepsdyr (hoppekreps) som viktigste føde. Den er selv en viktig matfisk for fisk og sjøfugl.

Nøkeltall:

KVOTE 2017: 33 280 tonn for Skagerrak/Kattegat (alle land)

Fakta om bestanden:

Brisling er en stimfisk som lever pelagisk. Den finnes sjelden dypere enn 150 meter. Brislingen foretar vertikale vandringar i takt med vekslinger i dagslyset og vertikale vandringar hos byttedyr. Når det mørkner trekker den mot overflaten. Om sommeren står den høyt i sjøen, ofte nær/i overflaten.

Brisling i våre farvann blir sjelden eldre enn 4–5 år og domineres av 0- og 1 år gammel fisk. Siden fangstgrunnlaget er avhengig av forekomstene av ung brisling, blir fisket i stor grad påvirket av variasjoner i årsklassenes styrke. Ved god vekst kan årets yngel nå en størrelse på 9,5–10 cm i løpet av høsten, og vil komme inn i fangstene allerede i 4. kvartal. Brisling blir kjønnsmoden 1–2 år gammel, sannsynligvis avhengig av veksten første leveår. Vi vet lite om brislingens bestandstilhørighet, om rekruttering og vandringer. Den gyter i fjordene, men kan også rekruttere utenfra. Det er gode indikasjoner på at brislingen som står i fjordene om høsten overvintrer og danner grunnlaget for neste års fiske.

Status og råd

Det foreligger ikke bestandsestimat for brislingbestandene i fjordene. Etter noen år med små fangster viste landingsdataene en økning i 2007–2010, men så igjen en nedgang og lavere fangster de seks siste årene. I 2015 var fangstene på et historisk lavmål, mens fangstene i 2016 var på samme nivå som i 2014. Det norske kystfisket etter brisling vest for Lindesnes er ikke kvoteregulert. Årlig ønsket fangstmengde avtales i forhandlinger mellom Norges Sildesalgslag og hermetikkindustrien. Brisling øst for Lindesnes forvaltes gjennom en kvoteavtale med EU (Skagerrakavtalen). Avtalte kvoter mellom EU og Norge for 2017 gir norske fiskere 2 496 tonn i Skagerrak/Kattegat. Fra og med 2007-sesongen er kystbrislingen fredet frem til 31. juli.

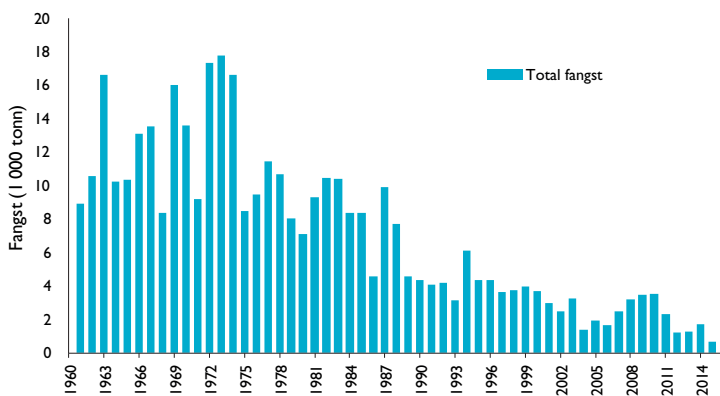
Fra 1969 til 2008 foretok Havforskningsinstituttet årlig en akustisk kartlegging av utbredelse og mengde av brislingyngel langs kysten som grunnlag for prognoser for neste års fiske på senhøsten. I 2009 og 2010 ble denne kartleggingen kun gjennomført i Hardanger–Sunnhordland, mens det i 2010–2014 ikke ble gjennomført tokt. I 2015 og 2016 ble Nordfjord, Sognefjorden og Hardangerfjorden dekket.

Fiskeri

Foreløpige fangstdata for 2016 viser at det totalt ble landet 1544 tonn kystbrisling, en økning fra de historisk lave fangstene i 2015. 78 % ble tatt i Sognefjorden og 22 % i Ytre Oslofjord (Drøbak–Larvik). Hardangerfjorden har tradisjonelt vært et viktig område for brislingfisket, men var uten fangster i 2015–2016. I Sognefjorden har det vært en betydelig økning i fangstene de siste år; fra 134 tonn i 2012, til 447 tonn i 2013 og 1147 tonn i 2014, en nedgang i 2015 til 209 tonn, og så hele 1198 tonn i 2016.

Fisket på kyst- og fjordbrisling foregår hovedsakelig om høsten med kystnotfartøy (mindre enn 28 meter), og brukes nesten utelukkende til konsum, som brislingsardiner og ansjos. Industriens kvalitetskrav (størrelse og fettinnhold) avgjør når og hvor fisket skal åpnes og hvordan det skal gjennomføres i de enkelte fjordene.

Den stabile nedgangen i totalfangstene fra 1970-tallet til nå kan ha sammenheng med endringer i miljøforholdene.

Brislingfangster (tonn) i norske kyst- og fjordområder.
Sprat catches (tonnes) in Norwegian coastal and fjord areas.

Kontaktperson: Cecilie Kvamme | cecilie.kvamme@imr.no